COLLEGIUM GRAECUM ROMAE, LEGES VIDELICET QUIBUS REGUNTUR EIUSDEM...

Emmanuel Skilitzios

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Ἀνίσως εἰς τοὺς Ἄρχοντας τῆς χώρας δὲν συντρέξει,
Γράφει εἰς τὴν διάταξιν, νὰ ἔχουν ἔπι τοῦτα,
Ταῖς χάραις ὁ ποῦ ἔγραψα, διὰ τ᾽ ἄλλα παιδιὰ τοῦ πα.
Στοὺς χρόνους, εἰς τὰ γράμματα, τὸ γένος εἰς τὰ πλοῦτη,
Ῥωμαῖοι νὰ εἶν᾽ οἱ γονεῖς, κι᾽ ἂς φέρνουν ἔπι τοῦτοι.
Τῶν Δεσποτάτων γράμματα, διὰ βάπτισμα καὶ γένος,
Νὰ γράφουν πῶς εἶν᾽ αὐτὴν χιόν, κι᾽ ἀπ᾽ αὐτοὺς διαλεγμέ-
Μή σας φανῇ παράδοξον, τόσο νὰ περιγράψω, (νος.
Τοῦτον τὸν ἄξιον Ἥρωα, μὲ τὸ νὰ σας πράξω.
Δὲν ἠμπόρουν μὲ σιωπὴν, τέλεια νὰ περάσω,
Μὲ δυὸ λογία εἰς βραχυλογιάν, τὴν Καρδιάν μου νὰ παύ-
Καὶ πῶς ἂν ἐγὼ ἐστάθηκα, ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους, (σω.
Ὁ ποῦ ἐκεῖνος ἤφικε, διὰ τοὺς τέσσερεις τόπους.
Καὶ διὰ λόγου τ᾽ ἔμαθα, ἐκεῖνο ὁ ποῦ ξεύρω,
Ταῖς δόξαις του θὲν διαλαλῶ, ὁμπρὸς εἰς ὅποιον εὕρω.
Στὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, εὑρίσκεται θαμμένος,
Ἀλλὰ τὸ ὄνομά του ζῇ, καὶ εἶναι δοξασμένος.
Τὰ βιβλία π᾽ ἐτύπωσε, τὴν ἀρετὴν ᾽παινοῦσι,
Οἱ κληρονόμοι π᾽ ἤφικε, τὴν φήμην διαλαλοῦσι.
Τοῦτο μ᾽ ἐφάνηκε πρεπὸ, διὰ λόγου του νὰ γράψω,
Τὰ χρέη ποῦ τοῦ χρεοστῶ, ὀλίγο ν᾽ ἀναπαύσω.
Ὅσον ἐδὼ σας ἔγραψα, φαίνεται περισσεύει,
Διὰ ἕνα ποῦ ἐπιθυμᾷ καὶ νὰ μάθῃ γυρεύει.
Τὴν ζωὴν εἰς βραχυλογίαν, τοῦ ἐλλιωνομουσείου,
Ἔτζι δίδω τοῦ κόσμου, τέλος, καὶ τοῦ βιβλίου.

ΤΕΛΟΣ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

400.007

Digitized by Google

Διατὶ βιβλία ἐτύπωσε, πλέον παρὰ σαράντα.
Λίγο θὲν πῶ διὰ τὴν τιμὴν, πού ἔλαβε στὴν Ρώμην,
Τοῦτον τέσσερεις Πάπαδες, ἠγάπησαν ἀκόμι.
Διὰ τοῦτο τοῦ ἔδωσαν μίαν μεγάλην ἀξίαν,
Ἀπὸ ταῖς μεγαλίτραις, πού δίδει ἡ ἐκκλησία.
Ἀλλὰ τί στέκω νὰ μιλῶ, κι' ἐπαίνους νὰ μικρένω,
Καλλήτερον μὲ σιωπὴν, μέσαμ' ἀς τ' ἀπομηνύω.
Δὲν θέλω νὰ περάσω ὀμπρὸς, τὰ πάντα θὲν ἀφήσω,
Ἐκεῖνο ὅ πού ἤρχισα, πάλιν ν' ἀκολουθήσω.
Λοιπὸν ὁ Ἄξιος Ἥρωας, πριχοῦ νὰ ἀποθάνῃ,
Νὰ ἀφήσῃ τὰ ἔχει του, τῆς Πατρίδας τ' ἐφάνει.
Τὰ βιβλία τὰ πλούτη του, κανίσκη νὰ τῆς πέμψῃ,
Καὶ τὰ ἐντόπια παιδιὰ, στὴν ἀρετὴν νὰ θρέψῃ.
Οἱ φίλοι τῶν ἐμπόδισαν, ὅμοιον πρᾶγμα νὰ πράξῃ,
Διατὶ εἰς ξένα τὸ παιδὶ κάλλια εἶθε σπουδάξῃ.
Καὶ τοῦτος ὡς ἐγροίκησεν, εὐθὺς ἤλλαξεν γνώμην,
Καλλήτερον τ' ἐφάνηκε, νὰ σπουδάξουν στὴν Ρώμην.
Κι' ἐδῶ τὰ ἔχει τ' ἤφηκε διὰ τέσσερεις μόνους,
Ὅπου ἐσπούδαξεν κι' αὐτὸς, γράμματα δέκα χρόνους.
Καὶ μὲ τοὺς ἄλλους μαθητὰς, τὴν ἰδίαν τάξιν χόνουν,
Ἔχουσιν ὅμως διαφορὰν πῶς ὅρκον δὲν ἀμώνουν.
Ἔτζι καθ' ἕνα στέκεται, μόνον στὴν ὄρεξίν του,
Καὶ κάμνει ὅτι τοῦ φανεῖ σὰν τελειώσῃ ἡ σπουδή του.
Τῶν Δεσποτάτων ἤφηκε, τῆς χώρας νὰ διαλέξῃ,
Νὰ πέμπουσιν ἐδῶ παιδιὰ, ὅποια ἐκεῖνοι θέσι.
Οὐδένας παιδὶ δὲν μπορεῖ, νὰ κράξῃ γῆ νὰ πέμψῃ,

Ἀνι-

Τὰ ἔχῃ τοῦ φροντιστηρίου, διατὶ δὲν μποροῦσι,
Πάρεξ μιὰν Κοσιπενταρία, παιδία νὰ κρατοῦσι,
Τοὺς πέντε τ' ἁγίου Βασιλείου, λέγω τοὺς καλογέρους,
Καὶ Καλαβρίτας τέσσερεις, κι' ἐπίλοιπους ῥωμαίους.
Τὰ ἔχησὰν πληθαίνουσι, γὴ πᾶσι παρακάτω,
Τὸ ὅμοιο κάμνουν τὰ παιδία αὐτὸ ῥωμαϊκάτο.
Ἐδὼ φράγγοι δὲν μπένουσι, μόνος ὡσὰν πλερώνουν,
Τὸ ἴδιο σὰν θεσ' οἱ ῥωμοὶ, ὅρκος νὰ μὴν ἀμώνουν.
Ῥιάλια τοῦτοι πλερώνουσιν, ἑκατὸ 'κοσιπέντε,
Μικροὶ μεγάλοι μιᾶς λογῆς, ἂν εἶν καὶ δεκαπέντε.

Κεφάλ: ἔννατος.

Ἐξεροῦνται οἱ τέσσερεις μαθηταῖδες χιῶτες Λέοντος τοῦ Ἀλλάτζι.

ΧΑ'ριν ὅμοιαν ἔχουσιν, ὅρκος νὰ μὴν ἀμώνουν,
Ἀνκαλὰ καὶ μηδεμίαν πλερωμὴν νὰ πλερόνουν.
Τέσσερα Ἀρχοντόπουλα ἀπὸ τὸ Νησὶ τῆς Χίου,
Ποῦ ζοῦσιν μὲ ταῖς ἐξοδίαις, Λέοντος Ἀλλατζίου.
Μέσα 'ς τὸ ἴδιο Νησὶ, κ' ἐκεῖνος γεννημένος,
Τοῦ γέννους τῆς Πατρίδας του, πολλὰ ἠγαπημένος.
Τοῦτος ὁ Ἄξιος Ἥρωας, ἔμπροσθεν ν' ἀποθάνῃ,
Ποῦ διὰ τοὺς ἐπαίνους του, ὁ Καιρὸς θὲν μὲ φθάνει.
Νὰ τοὺς συμπλέξω δὲν μπορῶ, οὔτ' ἀξίαν γλῶσσαν ἔχω,
Ὅτι πάντα 'λιγώτερα, νὰ 'πῶ, κίνδυνον τρέχω.
Ἂν 'πῶ διὰ τὴν σοφίαν του, 'λίγο θὲν λέγω πάντα,

Δια-

Α'υ τλὼ Κωςαντινέπολιν ἂυ τλὼ Α'ντιοχείαν,
Α'πὸ τλὼ Ι'ερἑσαλἡμ κὶ ἂυ τλὼ Α'λεξανδρειαν.
Α'πὸ τὰ δυὸ Βασίλεια, Κρητικοὶ, καὶ Κυπριώτες,
Α'υ ταῖς χώραις Ο'μηρικαῖς οἱ Σμυρναῖοι κ'οἱ Χιώτες.
Χανιώτες, καὶ Ζακυνθινοὶ, κ'οἱ πάλαι Α'θηναῖοι,
Ρεθυμιώτες, καὶ Μετιλινοὶ, Σύφνοι, ϗ Κορκυραῖοι.
Α'ξιώτες, καὶ οἱ Ρωδινοὶ, καὶ οἱ Κεφαλονίτες,
Α'νδριώτες, καὶ οἱ Παριανοὶ, Σάμιοι, Τενεδίτες.
Πατμιώτες θεσαλονικόι, Δάλματες, Α'ναπλιώτες,
Φιλοπολίτες, Ε'γκυπτοι, Υ'δρέοντες, Κυμαριότες.
Α'ντιπαριότες, Σκόπελοι, κὶ ἂυ τλὼ Καπαδοκίαν.
Α'υ τὸ Τζιρίγο ἂυ τλὼ Κῶ, κὶ ἀπὸ τλὼ Παμφιλίαν.
Κὶ ἀπὸ τὰ μέρη τῆς φραγκίας, τέσσερεις Καλαβρήτες,
Ρωμαῖοι εἰς τὸ βάπτισμα, εἰς γένος Α'ρβανήτες.
Κ'εἰς ὅποιον τόπον ἑυρεθἑν Ρωμαῖοι καὶ συντρέξἑν,
Ω'ς ἔγραψα, ἐπι ἂυ τοὶ, τὸν ὅμοιον τόπον ἔχἑν.
Τρεῖς Καλογέρ' ἦυ τλὼ Βλαχίαν γη ἀπὸ τλὼ Ρ'ωσσίαν,
Ρ'ωμαῖοι τ'ἀγιἑ Βασιλεἰἑ, ἦυ τλὼ θεοσεβείαν.
Κὶ ἀπ'ἄλλο μοναστήρι δυὸ κ'ἐκεῖνοι Καλογέροι,
Πἑ εἶναι ἡ πατρίδα τους εἰς ποιἑ τὰ τὰ μέρη.
Κ'οἱ πέντε ἐκκλησιαστικοὶ ἔρχἑντ'ἐδῶ μεγάλοι,
Οἱ δυὸ ὕστεροι κληρικοὶ καὶ ἱερεῖς οἱ ἄλλοι.
Α'υ ταῖς χώραις τ'ὄνομα σα, μπορἑσι νὰ συντρέξἑν;
Παιδία διὰ νὰ μάθἑσι, καὶ τὸν Κόσμον νὰ φέξἑν.
Ο'μως τυχένει νὰ εἰδἑν, ποῦ ποτε ἂυ ἔχἑν τοπον,
Ο'μπρὸς νὰ τὸν σίλἑν, εδω μήπως χάσἑν τὸν Κόπον.

Τὰ

Εἰς τόπον ἐκκλησιαστικὸν ὀμπρὸς στ' εὐαγγέλια,
    Μὲ τὰ κερία ἀπτούμενα, πέρνει τὸν ὅρκον τέλεια,
Ἐκεῖνο ὁ ποῦ ἔχουσι, στὸν ὅρκον νὰ εἰποῦσι,
    Συνκρατεῖ πέντε πράγματα, ὁ ποῦ ἀκολουθοῦσι.
Ἀμνώγω νὰ ᾽μαι ὑπίκοος, πάντα τῶν προεστῶν μου,
    Εἰς τὸν καιρὸν ποῦ θὲν σταθῶ, στὸ φροντιστηριόν μου.
Ἂν ἐκεῖνοι μ' ὁρίζουσι, Ἱερέας νὰ γένω,
    Παρευθὺς μὲ ὑπακοὴν ἐγὼ νὰ τ' ἀπομένω.
Καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν σπουδῶν, ὅπου αὐτοὶ μ' ὁρίσουν,
    Εἴτε εἰς τὴν πατρίδα μου, εἴτε ἀλλοῦ θελήσουν.
Νὰ πάγω διὰ ταῖς ψυχαῖς, νὰ ταῖς διδασκαλέψω,
    Πάντοτε ὥστε ποῦ νὰ ζιῶ, τὸν θεὸν νὰ δουλέψω.
Ὅμως ταῖς περισσαῖς φοραῖς στὴν πατρίδα τοὺς πέμπουν,
    Ἐκεῖ νὰ κάμνουν τὶ μποροῦν, κ' οἱ δύναμαις γερεύουν.
Ἀμνώγω ἔτι περισσό, Ῥητὸν νὰ μὴν ἀλλάξω,
    Τὸ ῥωμαίκο ὥστε ποῦ ζιῶ, πάντα μου νὰ φυλάξω.
Ὅμοια πράγματα συνκρατεῖ, ὁ ὅρκος ὁ ποῦ κάμνουν,
    Τὸν φυλάγουν ὅσον μποροῦν, κι οἱ δύναμαις των φθάνουν.
Ἀπέκει εἰς ἕνα χαρτὶ ὑπογράφουν τ' αὐτίπως.
    Μὲ τὸν ὅρκον, καὶ μαρτυριαῖς, ποῦ εἶναι γνωριμοίτως.

Κεφάλ: ὄγδοον.

Ἀπὸ ποίους τόπους μποροῦσι νὰ συντρέξουν μαθητάδες εἰς τὸ φροντιστήριον.

Ἀ'υ τὴν Ἑλλάδα ἐμποροῦν νὰ συντρέξουν παιδία,
    Ἀ'υ τὴν Εὐρώπην μερικά, κι ἄλλα ἀυ τὴν Ἀσίαν.

Ἀ'υ

Μετὰ τὸν Καθηγούμενον, ἂς εἰπεῖ, τ' ὄνομά του,
Πατρίδα καὶ παρώνομα, κι' ἂς δείξη τὰ χαρτιά του.
Ὅταν εἰδῆ πῶς τὰ χαρτιά, λέγουσι τὴν ἀλήθειαν,
Εἰς Κάμεραν ξεχωριστὴν τὸν βάννει διὰ περιμίθυαν.
Δέκα ἡμέραις ἔχ' ἐκεῖ, νὰ σταθῆ μοναχός του,
Χωρὶς νὰ τοῦ μιλεῖ οὐδεὶς, πάρεξ ὁ Δασκαλός του.
Ποῦ σ' ἄλλον τόπον εἴπαμεν, ὅμοιαν ἔννοιαν ἔχει,
Τοὺς καινούριους νὰ διηγᾶ, καὶ καλὰ νὰ ξετρέχη,
Ἀν τῶν ἀρέσκη ἡ ζωὴ, ποῦ εἶν' ἐδῶ γραμμένη,
Καὶ ἀνμποροῦσι νὰ σταθοῦν, πάντα ἀναπαυμένοι.
Τ' ἀπόγευμα, κι' ἀπόδειπνα, εἰς τὴν ψυχαγωγίαν,
Δυὸ μαθητάδες πέμπουσιν ἀπ' ὅμοιαν ἡλικίαν.
Καὶ δύο ὥραις ἐμποροῦν, μόνον νὰ λογαριάζουν.
Μίαν τὸ ταχὺ μίαν τὸ βραδὺ, τὸν ξένον συντροφιάζουν.
Μετ' ὅμοια ροῦχα π' ἔφερεν, εὑρίσκετ' ἐνδυμένος.
Εἰς τοῦτο τὸ δεκάμερον, κι' ἀπ' ἄλλους χωρισμένος.
Ὥστε νὰ διδασκαλευτῆ, καὶ καλὰ ν' ἀποδοῦσι,
Ἀν τοῦ ἀρέσκη νὰ σταθῆ τὰ ροῦχα νὰ ῥαπτοῦσι.
Σὰν ὅλα τοῦτα πληρώσουσι, καὶ δέκα 'μέραις γίνουν,
Μὲ τὰ ροῦχα τῶν μαθητῶν, παρευθὺς τὸν ἐνδύνουν.
Στὴν Κάμερα τὸν βάννουσι, ἀντάμα μὲ τοὺς ἄλλους,
Ἀν εἶν μικρὸς μὲ τοὺς μικροὺς ἀλέως μὲ μεγάλους.
Ὅταν ὁ προεστὸς εἰδῆ, πῶς λίγος καιρὸς πάυσει,
Τὸν ὅρκον ὁ ποῦ συνηθοῦν, νὰ κάμη τὸν προστάσσει.
Ἔπειτα συμμαζώνουνται, ὅλοι οἱ μαθητάδες,
Μετὰ τὸν Καθηγούμενον, χωρὶς ἄλλους παπάδες.

Digitized by Google

Α'ς εἶναι οἱ γονέοι του, ρωμαῖοι γεννημένοι,
Α'ς εἶναι γνήσιο τους παιδὶ, ρωμαίηκα βαπτισμένοι.
Α'ς μὴν εἶναι νεόφυτος, καὶ πλοχᾶ γεννημένος,
Α'λλ' ἀπὸ αἷμ' εὐγενικὸν, μὲ πλοῦτη στολισμένος,
Τὰ ροῦχα του ὅσον μπορεῖ, ἂς εἶν τυποδεμένα.
Α'ς εἶναι πλούσια εὔμορφα, κι' ἀρχοντοκαμομένα.
Α'ς ξεύρῃ τὴν γραμματικὴν, φράγκικην, καὶ ρωμαίκην,
Διὰ νὰ γλητώσῃ γλήγορα, καὶ μὲ χαρὰ νὰ στέκῃ.
Α'ς εἶν ὁ νοῦς του ξυπνητὸς, γερὸς εἰς τὸ κορμί του,
Κι' ὅλα τοῦτα μὲ μαρτυριαῖς, ἂς γράφῃ τὸ χαρτί του.
Μὲ βοῦλαν ἐξουσιαστικὴν κ' ἀπ' ἀνθρώπων μεγάλων,
Ε'πίσκοπου παρὰ τὸ παπὰ, γὴ Δεσπουτάτων ἄλλων.
Τορνέσια ἂς τοῦ δώσουσι, πάντα νὰ 'χει σημάτου,
Διατὶ σ' ἀνάγκαις περισταῖς θὲν δουλευτῇ εἰς χρεῖαντου.
Ο'μως μιὰν τριανταπεντζαρίαν, ρεάλια ξέχορ' ἂς ἔχῃ,
Ποῦ τὰ κρατεῖ ὁ Ἡγούμενος, διατὶ κίνδυνος τρέχει.
Νὰ ἀῤῥωστήσῃ τὸ παιδὶ, μὲ κίνδυνον ὑγείας,
Καὶ νὰ γυρίσῃ, θὲν χρειαστῇ στὰ μέρη τῆς Πατρίδας,
Ο'μως τοιοῦτα δίδουσι, στὸ τέλος σὰν παγένουν,
Διατὶ ἀνάγκαις ὅμοιαις, λίγαις φοραῖς λαχένουν.
Σὰν εὑρεθοῦν ὡς ἔγραψα, τὰ πάντα ἑτοιμασμένα,
Α'ς ἔρχεται χαρούμενος, θὲν δεχθῇ τιμημένα.
Γραφαῖς ἂς ἔχ' αὐτάματου, διὰ καλιτρότου,
Εἰς φίλον διὰ νὰ τὸν δεχθῇ γὴ σ' ἄλλον ἐδικόν του.
Α'λλ' ἀνίσως καὶ λείπουσι, ἂς πάγῃ μοναχός του,
Στὸ ἴδιο φροντιστήριον, κι' ἂς μιλήσῃ ἀτός του.

Μετὰ

Τοῦτη ὅλη μαθένεται, ἕως πέντερεις χρόνους,
Καὶ ταῖς σπουδαῖς γληπτώνομεν, ἕως δώδεκα μόνους.

Κεφάλ. ἔβδομον.

Ἑρμηνεία περὶ τῆς συμαζόξεως τῶν μαθητάδων, εἰς τὸ φροντιστήριον.

Πιστεύω νὰ ἐπιθυμᾷ, καθ' ἕνας, νὰ ἠξεύρῃ,
Τὰ παιδία πῶς μαζόνουνται, εἰς ἐτοῦτα μέρη.
Καὶ διατὶ τὸ τέλος μου, ἐστάθηκεν ἐτοῦτο,
Διὰ ὅμοιους νὰ τυπωθῇ, τὸ βιβλίον τοῦτο.
Νὰ λείψω δὲν ἠθέλισα, νὰ τῶν δίξω τὸν τρόπον,
Καὶ τὶ μποροῦν νὰ κάμουσι, νὰ ἔχουν ὅμοιον τόπον.
Ὅταν ἕνας ἐπιθυμᾷ ἐδῶ παιδὶ νὰ πέμψῃ,
Εἰς τοὺς προφότουσμας προεστοὺς, τυχένει νὰ συντρέξῃ.
Γὴ εἰς τοὺς καρδινάλισταις, γὴ εἰς τοὺς Ἡγουμένους,
Ποῦχει τὸ φροντιστήριον πάντα διατεταγμένους.
Μὲ πολλαῖς παρακάλεσαις, τὴν χάριν νὰ ζητήσῃ,
Εἴτε νὰ βάλουν γνώριμον, διὰ νὰ τῶν μιλήσῃ.
Καὶ τὸν τόπον νὰ λάβουσι, διατὸ παιδὶ ποῦ θέσι,
Νὰ μπῇ σὸ φροντιστήριον, ποῦ ῥωμαῖκο πόλεσι.
Εἶν ὅμως κάποια πράγματα, ποῦ εἶν χρεία νὰ ἔχῃ,
Τὸ παιδὶ ποῦ ἐπιθυμᾷ, ἐδῶ μέσα νὰ ἔλθῃ.
Μὴν εἶναι μεγαλήτερον, ἀπὸ δεκάξι χρόνους,
Οὔτε ἂς εἶν μικρότερον, ἀπὸ δώδεκα μόνους.

Ἀπέκει ἀκλουθοῦσι δυό, διάφορη ἐπιστήμη,
  Στὴν ὁποῖαν μαθένουσι, μὲ πλιὰ ἄξιαν φήμην.
Νὰ συνθένουν καὶ νὰ λαλοῦν, μὲ τιμημένος τρόπος,
  Τὴν γλῶσσαν τὴν λατινικὴν εἰς ἑνὸς χρόνου κόπον.
Ὕστερα ̓πέκει ἀκολουθᾶ, ἄλλος ἕνα σκολεῖος,
  Ἐπιστήμι Ῥητορικῆς, ὠφέλιμη παιδίων.
Εἰς τούτην μαθένουσι, νὰ κάμνουσιν ἀποίτους,
  Ταῖς συνθέσαις, καὶ διδαχαῖς, κατὰ τὴν ὀρεξίντους.
Μαθένουν νὰ διδάτουσι, μαθένουσι νὰ δείχνουν,
  Καὶ νὰ μιλοῦσι ἄξια εἰς ὅποιον τόπον τύχουν.
Ταῖς ἐπιστήμαις π᾽ ἔγραψα πέντε εἶν᾽ ἕως τώρη,
  Στὸ ἴδιο σπουδαστήριος, ταῖς σπουδάζομεν ὅλοι,
Ὅμως τ᾽ ἀπόγεμα ἐμεῖς ὕστερα τ᾽ ἀποφάμεν,
  Ὅμοιον καιρὸν ὡς ἔγραψα, ἐκεῖ ποτὲ δὲν πάμεν.
Διατὶ τὰ ὅμοια σκολειά, ταῖς ἴδιαις ἐπιστήμαις,
  Ῥωμαῖκα ταῖς σπουδάζομεν, στὸ σπίτι ὡσκὶ ἐκείναις.
Ὡς ἐδῶ ὅτε φθάσομεν εἶναι ἀπερασμένοι,
  Πέντε χρόνοι ἀλλάκαιροι, ἀπέκει ἀπομένουν.
Ἄλλα τρεῖα νὰ μάθωμεν, πλιὰ μεγάλα σκολεῖα,
  Στὰ ὁποῖα σπουδάζεται, ὅλ᾽ ἡ φιλοσοφία.
Ἕνα διὰ τὴν λογικήν, διὰ φυσικὴν τὸ ἄλλο,
  Τρίτο διὰ μεταφυσικὴν εἶναι τὸ πλιὰ μεγάλο.
Θεολογία ἀκλουθᾶ, ποῦ εἶναι ἄλλος ἕνα,
  Ἀλλ᾽ ὅμως δὲν σπουδάζεται, τούτη ἀπὸ καθ᾽ ἕνα.
Καὶ μόνον τὴν σπουδάζουσιν ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες,
  Ἀκόμ᾽ ὀλίγοι κοσμικοὶ περὶ τὸ πλιὰς παπάδες.

Τούτη

Κεφάλ: ἕκτον.

Περιγράφονται ἡ ἐπιστήμαις τοῦ μεγίστου σπουδαστηρίου τῆς Ρ'ώμης.

Ε'ἰς τὸ πρῶτο κεφάλαιον, ἔταξα νὰ σᾶς γράψω,
Διὰ τὸ σπουδαστήριον, τῆς Ρ'ώμης τὸ πλιὰ ἄξιο.
Ο'ποῦ κι ἐμεῖς σπουδάζομεν, μ' ἄλλα παιδιὰ τῆς Ρώμης,
Π' ἀπὸ τὰ μέρη μαζόνουνται, τῆς οἰκουμένης ὅλης.
Ε'χει τριγύρου μέσα του, δεκαπέντε σκολεῖα,
Ε'πιστήμαις διάφοραις, διὰ ὅλα τὰ παιδία.
Γεζουῆτες ἔτι ἐδῶ δείχνουν καὶ κυβερνοῦσι,
Δυὸ εἶν διὰ τὴν γραμματικὴν, ὅπε τὴν ἀρχινοῦσι.
Α'ν καλὰ εἶναι καὶ τὰ δύο, ὅμοια ἐπιστήμη,
Ο'μως εἶναι πολλὰ παιδιὰ κ'ἡ δύναμις δὲν δίνει.
Καὶ ἡ καλὴ κυβέρνισις τῶν ἀξίων Διδασκάλων.
Κι ἔτζι διαμεράζονται, εἰς ἕνα καὶ εἰς ἄλλον.
Τὸ ἴδιο λέγω ἀκομὶ, διὰ ταῖς ἐπιστήμαις,
Ο'ποῦ ἀκολουθοῦν ἐδῶ, ὕστερον ἀπ' ἐκείναις.
Υ'στερα ἀπὸ τὰ δυὸ σκολειὰ, ἄλλα τρειὰ ἀκλουθοῦσι,
Ο'ποῦ τὴν ὅμοιαν κι αὐτὰ ἐπιστήμην κρατοῦσι.
Γραμματικὴ σπουδάζεται, ἀκόμι εἰς τοῦτα,
Μεγαλήτεραις δυσκολιαῖς μαθένονται εἰς τοῦτα.
Α'πέκι ὕστερ' ἀπὸ τὰ τρειὰ, ἄλλα δυὸ ἀκλουθοῦσι.
Εἰς ὅλην τὴν γραμματικὴν, νὰ διδασκαλεύουσι.
Σταῖς ἐπιστήμαις πούπαμεν μὲ βάσανα καὶ πόνους.
Μαθένετ' ἡ γραμματικὴ, εἰς τρεῖς γεμάτους χρόνους,

Α'πέ-

Digitized by Google

Στὸν πάπαν ἐσυντρέξασι, νὰ τὸν παρακινήσουν,
Εἰς σπλάχνος διὰ βοήθειαν, ὅμοια πάθη ν'ἀφήσουν.
Ταῖς αἰτίαις ὡς ἤκουσεν, εὐθὺς τοὺς ἐλυπήθη,
Τὸ θέλημα τῶν ἔδωσεν, κ'ἡ χάρις ἐξεχύθη.
Καὶ ἔτζι ζοῦμεν φράγκικα, στὸ φροντιστηριόν μας,
Ἀλλὰ σὰν ἀπ' ἐδῶ 'βγῶμεν, πάλιν μὲ τὸ ῥητόν μας.
Ὅμως ταῖς σκόλαις τοῦ χριστοῦ, τῆς μητρός του ἀκόμι,
Ταῖς Κυριακαῖς καὶ τῶν ἁγιῶν, ποῦ ὁρίζουν οἱ νόμοι.
Τῶν Ἀποστόλων ὁλονῶν τ'ἁγίου Ἀθανασίου,
Τοῦ Χρυσοστόμου ἀκομὴ, κι'ἁγίου Βασιλείου.
Τοῦ ταξιάρχου, τοῦ σταυροῦ, τ'ἁγίου Γρηγορίου,
Ἀ'ικατερίνης, Νικολοῦ, κι'ὅποιου ἄλλου Ἁγίου.
Ὁ ποῦ νὰ ἑορτάζεται, ἀφ'ὅλης τῆς Ἑλλάδος,
Εἰς δόξαν τῶν ἁγίων μας, καὶ τῆς θείας τριάδος.
Κρατούμενοι ῾βρισκόμεσθεν, πάντα νὰ λειτουργοῦμεν,
Ῥωμαῖκα, ἔτι τρεῖς φοραῖς, τὸν χρόνον κοινωνοῦμεν.
Χριστούγεννα, καὶ τὴν Λαμπρὴν, Πεντηκοστὴν ἀκόμι,
Καὶ ψάλλομεν τ'ὀφίκια, ποῦ ὁρίζουν οἱ νόμοι.
Κάθε σαββάτο ἔχομεν, διὰ νὰ ξαγορευτοῦμεν,
Καὶ κάθε δύο κυριακαῖς, ὅλοιμας κοινωνοῦμεν.
Ἡ ἐκκλησιά μας τρεῖς φοραῖς εἶναι ἑορτασμένη,
Ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος εἶναι ὀνομασμένη,
Τὴν σκόλην τοῦ ἁγίου μας, καὶ τὰ φῶτα ἀκόμι,
Τὴν μεγάλην Παρασκευὴν, καὶ συντρέχ' ὅλ' ἡ ῥώμη.
Τοῦτο γράφ' εἰς βραχυλογιὰν, ὅσον διὰ τὸ Ῥητόν μας,
Τὸ ὁποῖο φυλάγομεν, στὸ φροντιστηριόν μας.

Κε-

Digitized by Google

Τοῦτος τὰ κουνούρια παιδιὰ, πάντα διδασκαλεύει,
Ὀκτὼ ἡμέραις ξέχωρα, σταῖς τάξαις τ' ἑρμηνεύει.
Τοῦτα τὰ τρία ὀφίκκια, εἶναι πλιὰ τιμημένα,
Καὶ τὰ ἔχουν οἱ μαθηταὶ διὰ πλέον ψηφισμένα.
Εἶναι ἀκόμι περισσὰ, ποῦ διὰ βραχυλογίαν,
Δὲν τὰ γράφω ἐδὼ, διὰ τὶ θέσιν πολυλογίαν.

Κεφάλ: πέμπτον.

Ῥητὸν μὲ τὸ ὁποῖον πορεύονται οἱ μαθητάδες.

Ὀ Μπρὸς παρὰ νὰ φθάσωμεν κ' εἰς τὸ τέλος ἐλθοῦμεν,
Νὰ διηγηθῶ μ' ἐφάνηκε, τὸ ῥητὸν ποῦ κρατοῦμεν.
Ξεύρε ὦ ἀναγνώσταμου, ὅσον διὰ τὸ ῥητόνμας,
Ῥωμαΐκο εἶν καὶ φράγκικο στὸ φροντιστηριόνμας.
Ἂν καλὰ χρόνοι πέρασιν, ποῦ μὲ ῥωμαΐκ' ἐζιοῦσιν,
Παντάπασιν οἱ μαθηταὶ, ἀλλ' ἐκακοπερνοῦσιν.
Μὲ συχνόταταις ἀῤῥωστίαις κι' ἀδυναμίαις ἀκόμι,
Μάλιστα ποῦ δὲν βρίσκεται, ἐδὼ μέσα στὴν Ῥώμην.
Ἡ θάλασσα νὰ βγάζουσι, τὰ ἀριφνιτάτης ψάρια,
Καὶ σὰν εἶναι σαρακοσταῖς σιπιαῖς, καὶ καλαμάρια.
Εἰς τὸ σπήτι δυὸ μαγκιριὰ, εἶχαν οἱ δουλευτάδες,
Ἕνα διὰ τοὺς πατέρες, κ' ἄλλο διὰ μαθητάδες.
Καὶ τὸ σπήτι ἐγένοιτο, καθ' ἡμέρ' ἄνω κάτω,
Μάλιστα σὰν τὸ παλαιὸν, περπάτιε παρακάτω.
Διὰ τοῦτο ὡσὰν εἴδασι, ἔτζι οἱ μαθητάδες,
Καὶ τοῦ φροντιστηρίουμας, ὅλ' οἱ κυβερνητάδες.

Στὸν

Καὶ τοῦτοι ἔννοιαν ἔχουσι πάντ' εἰς βραχυλογίαν,
Εἰς ἐκεῖνο ποῦ σταῖς σπουδαῖς, χρειάχουσι τὰ παιδία.
Οἱ δυὸ πατέρες λαϊκοί, ὁ ποῦ ἀκολουθοῦσι,
Τοὺς ἔχουσιν οἱ μαθηταί, διὰ νὰ δουλεύουσι.
Τὸν ἕνα διὰ ῥάπτην μας, τὸν ἄλλον διὰ φαγίμας,
Κι' ἔχουσιν ἄλλους βοηθούς, διὰ τὴν δουλεψίν μας.
Ποῦ κάμνουν ἄλλαις δούλεψαις, ὡς κάθε εἷς ἀπός του,
Χωρὶς νὰ τοῦ ταῖς γράφ' ἐδῶ, γροικᾷ ταῖς μοναχός του.
Οἱ τρεῖς παπάδες κοσμικοί, ὁ ἕνας μᾶς ψωνίζει,
Κ' ἕνας εἰς κάθε κάμεραν, στέκει καὶ μᾶς βιγλίζει.
Ὁ πρῶτος ὁ χρειαζόμενος καθ' ἡμέραν ξοδιάζει,
Ἀλλὰ μὲ τὸν Ἡγούμενον, τὸ βράδυ λογαριάζει.
Οἱ ἄλλοι δυὸ τῶν προεστῶν, λέγουσι ὅταν πράξει,
Πρᾶγμα κανένας μαθητής, ἐναντίον στὴν τάξιν.
Κ' οἱ δύο εἶν κρατούμενοι, διὰ νἀκολουθήσουν,
Ὅπου πᾶσιν οἱ μαθηταὶ χωρὶς νὰ τοὺς ἀφήσουν.

Ὀφίκκια μαθητάδων.

Διαλέγουσιν οἱ προεστοί, ἕνα γραμματισμένον,
Σοφὸν εἰς γλῶσσαν ἑλληνικήν, φρόνιμον, προκομμένον.
Διδάσκαλον τὸν κάμνουσι, νὰ κάμνῃ τὸ σχολεῖον,
Καὶ τὰ ῥωμαϊκα γράμματα, νὰ δείχνει τῶν παιδίων.
Διαλέγουν διὰ τὴν ἐκκλησίαν, ἀκόμι ἄλλον ἕνα,
Ταῖς τάξαις ἐκκλησιαστικαῖς, διὰ νὰ ἔχῃ ἔννοιαν.
Ἔπειτα διαλέγουσιν, ἀκόμι ἕναν ἄλλον,
Τοῦτοι οἱ τρεῖς μόν' ἔχουσιν, ὄνομα Διδασκάλων.

Τοῦ-

Κ'οἱ δύο ἀντάμα κυβερνοῦν, κάποια ἕνας, κάποιος ἄλλα,
Ὁ μικρότερος τὰ μικρὰ, ὁ ἄλλος τὰ μεγάλα.
Ὁ δεύτερος τοῦ ψουνιστὴ λέγει νὰ ἀγοράζη,
Ἐκεῖνο ὅπου ἔχουσιν, οἱ μαθηταὶ νὰ φᾶσι.
Καὶ βλέπ' ἂν εἶναι δίκαια, τὰ φαγιὰ μοιρασμένα,
Καὶ τὰ παιδιὰ ἂν βρίσκονται, ὅλα ἀναπαυμένα.
Τοῦτος ἔχ' ἔννοιαν νὰ θωρῆ, τῆς ἡμέρας τὴν τάξιν,
Ἂν περνᾶ μ' ἐπιμέλειαν, καὶ μὲ δικαίαν πρᾶξιν.
Σὰν εἶν καιρὸς τῆς προσευχῆς, σταῖς κάμεραις παγένει,
Καὶ βλέπει ἂν εὑρίσκονται, ὅλοι γονατισμένοι.
Εἰς τὸν καιρὸν τῆς σιωπῆς, ταῖς κάμεραις γυρίζη,
Νὰ 'δῆ ἂν κανένας μιλεῖ, καὶ ἄλλους νὰ 'μποδίζει.
Εἰς τῶν παιδιῶν τὰ σφάλματα τοῦτος βάνει κανόνα,
Διὰ νὰ μένουν εὐλαβεῖς, εἰς ὅλον τὸν αἰῶνα.
Καὶ τοῦτος εἰς κοντολογιὰν, κυβερνᾷ κάθε πρᾶγμα,
Ἀλλὰ μὲ τὸν Ἡγούμενον, συμβουλεύε τ' ἀντάμα.
Διατὶ ὁ Καθηγούμενος εἶναι χρεία νὰ ξεύρη,
Ἂν τὸν ἄλλον ὡς πρότερος, τὰ πάντα ὅπου εὕρη.
Ὁ τρίτος ποῦ ἀκολουθᾷ εἶν' ξαγορευτής μας.
Τοῦτος εἰς τὰ πνευματικὰ, ἔχ' ἔννοιαν τῆς ψυχῆς μας.
Ἀκόμι κάθε κυριακὴν, ὅλους μας ἁρμηνεύει,
Τὰ 'πόκρυφα τῆς πίστεως, καὶ μᾶς διδασκαλεύει.
Ὕστερ' ἀπὸ τὸν πνευματικὸν εἶν' ἄλλοι δυὸ παπάδες,
Νὰ δείχνουσι ταῖς δυσκολίαις, ποῦ ἔχουν οἱ μαθητάδες.
Τοῦτοι κάθε κυριακὴν εἰς τὴν Ἀδελφοσύνην,
Διδάχνουν καὶ παρακινοῦν εἰς τὴν ἀγαθοσύνην.

Digitized by Google

Μαλανδρένα τζοχίτηκην, διὰ νὰ μὴ ῥιγοῦμεν.
Εἰς τὸ κεφάλη φέρνομεν, σκοῦφι μαῦρο πλεμένο,
Τὸ ὁποῖον στὴν ἄκραν του, ἔχει γύρον ξιχένιο:
Ὡς συνηθοῦν οἱ Ἄρχοντες, στὴν ἀξίαν Βενετίαν,
Κ' εἰς τὴν Κωσταντινούπολιν τοφέρνει ἡ πολιτία.
Τὴν διαφορὰν τοῦ ἔχομεν, σ' ἐκεῖνο τοῦ φοροῦμεν,
Ἀυτὸ σπίτι σὰν 'βγένωμεν, διὰ νὰ περπατοῦμεν.
Τὴν μαλανδρένα ἀφίνομεν ταῖς γόβαις καὶ τὴν σκοῦφια,
Τὸ 'ξοφορέμας βάννομεν, τὸ σκιάδι καὶ παπούτζια.

Κεφάλ: τέταρτον.

Διαμέρασις τῶν ὀφικκίων εἰς τοὺς Ἀνθρώπους τοῦ φροντιστηρίου.

Στέκουσι πέντε Ἱερεῖς, εἰς ἔννοιαν τῶν παιδίων,
Κ' εἰς δούλεψ' αὐτοὺς λαϊκοὺς, ἔχομεν ἄλλους δύο:
Τοῦτ' εἶναι ἂν τὴν σουσοφιὰν, κ' ἂν τὴν Θεοσεβείαν,
Τοῦ Ἰησοῦ μου τοῦ γλυκὺ ποῦ δίδει εὐλογίαν.
Ἀκόμι περισσότεροι, τρεῖς κοσμικοὶ παπάδες,
Εἰς δούλεψαις πλιὰ χαμηλαῖς εἶν πέντε δουλευτάδες:
Κι ὡς 'κοσιπέντε μαθηταὶ, ἀπὸ διαφόρους τόπους,
Γεννημένοι εὐγενικᾶ, κι ἀπ' ἀξίους ἀνθρώπους.
Καθηγούμενος κράζεται, ὁ πρῶτος προεστόσμας,
Ὡς νικοκύρης κυβερνᾷ, τὸ φροντιστηριόνμας.
Ἀλλὰ διὰ βοήθειαν, ἔχει ἄλλον σιμάτου,
Ἐφηγούμενος λέγεται, καὶ πάντα βοηθᾷ του.

Κ' οἱ

Τόσα παιδιὰ ἀρχοντόπουλα ἔτζι νὰ καθικοῦσι.
Μὴ σᾶς φανῇ παράξενον; εἴμεσθ' ὀρδινιασμένοι,
Μὲ τρόπον ὅπου εὑρίσκονται, ὅλοι ἀναπαμένοι.
Καθ' ἕνας διὰ λόγου του, ἔχομεν τόσον τόπον,
Ὅσο ποῦ τυπωδένομεν, μὲ πιδέξιον τρόπον.
Τὰ σκρίνια, καὶ καρέγαις μας, κι' ἀκόμι τὰ κρεββάτια,
Δὲν κοιμούμεσθεν φανερά, κι' εἰς ἀλλονῶν τὰ μάτια.
Ἀλλὰ εἶν τὰ κρεββάτια μας, μὲ τένδαις γυρισμένα,
Κι' ὅλα μὲ τρόπον εὔμορφον, βρίσκονται καμωμένα.
Καθ' ἕνας εἰς τὸ σκρίνιο του, φυλάγει τὰ χαρτιάτου,
Κλειδώνει καὶ τὰ ροῦχα του, κρατώντας τὰ κλειδιάτου.

Κεφάλ: τρίτον,

Ἔνδυμα τῶν μαθητάδων.

ΜΟ'ξυνὰ ροῦχα 'νδυνούμεσθεν, μακριὰ ὡς τὰ ποδάρια,
Μιᾶς λογῆς τὰ μικρὰ παιδιά, ὡς καὶ τὰ παλικάρια.
Μ' ἕνα ροῦχο βρισκούμεσθεν, σὸ σπίτι φορεμένοι,
Μὲ ροῦχα νέσκε ταπεινά, ἀλλὰ τυποδεμένοι.
Ἕνας κολάρος στρογγυλός, τὸν λεμόμας σκεπάζει,
Ἀπάνω εἰς τὸν ὅμοιον, καθ' ἕνας ἄλλον βγάζει.
Ἄσπρον, μὲ τὸ ποκάμισο, ἀντάμα κολλημένον,
Τριγύρου ἕνα δάκτυλον, τὸν ἔχομ' ἁπλωμένον.
Καὶ κάθα ἕνας ζόνεται, μὲ μιὰν κόκκινην ζώνην,
Τὰ μανίκια καὶ τὸν λεμόν, μὲ θηλίκια κλειδώνει.
Τὸν χειμῶνα σὰν εἶναι κρυό, ἄλλον ἕνα φοροῦμεν,

Διὰ κάλια νὰ γνωρίσετε, μετρήσετε ταῖς ὥραις ὅλαις.
Τὸ καλοκαίρι κι' ὁ χειμὼν, δὲν ἔχουν διάφορ' ἄλλην,
Μόνος πῶς τοῦ καλοκαιριοῦ ἡ μέρα εἶν μεγάλη.
Κ' ἂν φέρετεν ταῖς βραδυναῖς, ὥραις 'ς τὸ μεσημέρι,
Τάξιν ἔχομεν ὅμοιαν, χειμὼν καὶ καλοκαίρι.

Κεφαλ: δεύτερος.

Περιγράφεται ἡ κατοικία τοῦ φροντιστηρίου.

Ὕστερ' ἀφ' ὅντις ἔγραψα, τῆς ἡμέρας τὴν τάξιν,
Τὴν κατοικιὰν μ' ἔφανκε, νὰ βάλω εἰς τὴν πρᾶξιν.
Οὐδέας ἐκ τοὺς μαθηταὶς, ἔχει τὴν καμεράτου,
Νὰ 'σέκῃ μέσα μοναχὸς, ὡς θέλ' ἡ ἐξουσιά του.
Ἔξω ἀπὸ τοὺς πατρίδες, ὁ ποῦ μας κυβερνοῦσι,
Ποῦ ἔχουσι καθ' ἕνας μιὰν, διὰ νὰ κατοικοῦσι.
Βιβλιοθήκαις εἶναι δύο, μιὰ τοῦ φροντιστηρίου,
Καὶ ἄλλη ποῦ μας ἤφικεν, ἡ ψυχὴ τ' Ἀλλατζίου.
Ἀδελφοσύναις εἶναι δυὸ, μιὰν ἔχουν οἱ μεγάλοι,
Κ' οἱ μαθητάδες πλιὰ μικροὶ, ἑορτάζουν τὴν ἄλλην.
Ἡ ἐκκλησιὰ εὑρίσκεται, μὲ τὸ σπίτι σμιγμένη,
Εἰς θεῖος Ἀθανάσιος, εἶναι ἀφιερωμένη.
Ἡ κάμεραις τῶν μαθητῶν, εἶναι δύο μεγάλαις,
Καὶ τοῦ σπητιοῦ καλήτραις, ἀπὸ ὅλαις ταῖς ἄλλαις.
Εἰς μίαν κατοικοῦν οἱ μικροὶ, εἰς ἄλλην οἱ μεγάλοι,
Ξεχωριστᾶ εὑρίσκεται, ἀπὸ τὴν μιὰν ἡ ἄλλη.
Θὲν μοῦ πεῖ ἕνας ἀπ' ἐσᾶς, ἀμὴ καὶ πῶς μποροῦσι,

Τόσα

Νὰ μαζοκτοῦσι παρευθύς, εἰς τόπον ὁλ' ὁμάδι.
Ὅπου εἶναι πατέριδες ἐκεῖ ἑτοιμασμένοι,
Νὰ δείξουσι ταῖς δυσκολίαις διὰ τοῦ τὸ κρατημένοι.
Πάλιν ἀπὸ μισὴν κ' ὀκεῖ, τέλος ξανασημαίνει,
Κι' ὡς βλέπετεν εὑρίσκεται ἡ ἡμέρα περασμένη.
Διατὶ εἰκοσιτέσσαραις, ὥραις εὐθὺς σημαίνουν,
Καὶ ὅλοι εἰς ταῖς κάμεραις, μὲ σιωπὴν παγένουν.
Ἀφτοῦμεν ὅλοι ταῖς φωτιαῖς, ἀννίγομεν χαρτία,
Ὡς δυόμισ' ὥραις τῆς νυκτός, σπουδάζομεν βιβλία.
Καὶ ὡσὰν ἀπεράσουσι, σηκωνούμεσθ' ἀπάνω.
Νὰ πλύνομεν τὰ χέριαμας, ὡς εἶπα παραπάνω.
Κ' ὅτι σᾶς εἶπα τὸ ταχύ, λογιάσετεν καὶ τώρα,
Ποῦ εἶν καιρὸς τοῦ δείπνουμας, τριγύρου μισὴ ὥρα.
Κ' ὡσὰν ἀποδειπνήσωμεν, γληγορ' ὅσο μποροῦμεν,
Σταῖς κάμεραις γυρίζομεν, διὰ νὰ ξεσταθοῦμεν.
Καὶ διὰ νὰ λογαριάζομεν, ὥστε που νὰ περάσῃ,
Μιᾶς ὥρας τὸ διάστημα, καὶ τὸ τέλος νὰ φθάσῃ.
Καὶ ὅταν τὸ ἀκούσομεν, που παρευθὺς σημαίνει,
Ἐμεῖς τότε μὲ σιωπήν, ὅλοι ξεχωρισμένοι.
Στρώνομεν τὰ κρεββάτιαμας, που τὸ τέταρτο φθάνει,
Κ' ὅταν ἡ καμπανέλαμας, πάλιν ξανασημάνει.
Νὰ εὑρεθοῦμεν εἶν πρεπόν, ὅλοι γονατισμένοι,
Νὰ κάμωμεν τὴν προσευχήν, τὴν διατεταγμένην.
Ὕστερ' ἀπ' ἕνα τέταρτο, τέλος ξανασημαίνει,
Καὶ πάμεν στὰ κρεββάτιαμας, ἀπ' ὅλα ξενοιασμένοι.
Ὡς τώρα ἐπεράσασι, κοσιτέσσαραις ὥραις.

Digitized by Google

Α'πέκει λίγο ὕστερον γυρίζουντ' οἱ δουλευτάδες.
Οἱ μεγάλοι διαβάζουσι, σὰν τρώσι οἱ μαθητάδες,
Καὶ τὰ μικρώτερα παιδιά, ὅταν τρῶσ' οἱ παπάδες.
Ο'ἕνας σὰν ἀπογευτῇ, κι' ἄλλος ἀποδιαβάσῃ,
Κ' οἱ δύο μὲ τοὺς συντρόφους των, τρέχουν εὐθὺς καὶ παῖσι.
Νὰ παίζουν ὅτ' εὑρίσκεται μισ' ὥρα περασμένη,
Κι' ἀπὸ μισ' ὥραν, ὕστερον, πάλιν ξανασημένει.
Καὶ παρευθὺς μὲ σιωπήν, ὅλοις ταῖς καμεραῖς μας,
Τυχένει νὰ γυρίσωμεν, νάμπουμεν ς' ταῖς σπουδαῖς μας.
Α'λλὰ εἰς ὅμοιον καιρὸν, ἂν εἶναι καλοκαίρι,
Μισὴν ὥραν κοιμούμεσθεν, ὅτ' εἶναι μεσημέρι.
Διαφορὰ ὅτι ἔγραψα, δύο μέρη ἔχ' ὁ χρόνος,
Αλλ' ἂς ἀκολουθήσωμεν, τὴν τάξιν τοῦ χειμῶνος.
Α'πάνω σὰν γυρίσωμεν, μισ' ὥρα χρεία κάμνει,
Ο'λοιμας νὰ σπουδάξωμεν, ὥστε ποῦ νὰ σημάνῃ.
Τὸ ἄλλο σπουδαστήριον, ὡς τὸ παχὺ ἀκόμι,
Τὴν καμπάνα διὰ τὰ παιδιά, ποῦ σπουδάζουν στὴν Ρώμην.
Α'λλὰ ὅποιοι δὲν ἤρχισαν, ἀπ' ἐμᾶς νὰ διαβάζουν,
Ταῖς φιλοσοφικαῖς σπουδαῖς· τ' ἀπόγεμα σπουδάζουν.
Τὰ ρωμαϊκα μαθήματα, διατὶ σχολεῖον ἔχουν,
Κ'ἔτζι σὸ σπήτι μένουσι, μισ' ὥραν κ' ἀπαντέχουν.
Ω'σὰν περάσῃ, πάγουσι, τοῦτοι εἰς τὸ σχολειό τους,
Κ' οἱ φιλόσοφ' ἀπὸ μισὴν, παγένουσο δικότους.
Τὰ μεγάλα ἀνάμισι, τὰ μικρὰ δυόμισ' ὥραις,
Κρατοῦν, κ' ὅλα τελειώνουσι, εἰς ταῖς κοσιτρεῖς ὥραις.
Α'πὸ μισ' ὥραν ὕστερα, σημαίν' ἕνα σημάδι.

Νὰ

Digitized by Google

Καὶ παρευθὺς σημαίνουσιν, ἄλλον ἕνα σημάδι.
Ὀλίγην ὥραν στέκουσιν, ὥστε πού νὰ πλυθοῦμεν,
Ξανασημένουν παρευθὺς, κάτω νὰ κατεβοῦμεν.
Καὶ πάμεν εἰς τὴν τράπεζαν, ποῦ εἶν᾽ ἑτοιμασμένη,
Πρῶτα λέμεν τὴν προσευχὴν, τὴν διατεταγμένην.
Ἀπέκει μὲ ταπείνωσιν, στὸν τόπον του καθίζει,
Κ᾽ αθ᾽ ἕνας, καὶ μὲ σιωπὴν, νὰ γεύετ᾽ ἀρχηνίζει.
Καὶ ἀπὸ τόπον ὑψηλὸν, ἕνας χαρτὶ διαβάζει,
Οὐδὲ τινας ποτὲ μιλεῖ, οὐδὲ ἀναστενάζει.
Οὐδὲ γελᾷ οὐδὲ ἄλλου, βλέπει μὲ ἀταξίαν,
Ἀλέως κανονίζεται, μὲ καμίαν νηστίαν.
Καὶ πρῶτα τὴν θείαν γραφὴν, εἰς γλῶσσαν τῶν ἑλλήνων,
Διαβάζει στέκοντας ὀρθὸς, ἔπειτα χαρτὶ λατίνων.
Ἀπέκει καὶ ἰταλικὸν, οὐδὲ ποτὲ τελειώνει,
Ἀμὴ διαβάζει πάντοτε, ὥστε ν᾽ ἀκούσῃ σώνει.
Τὸ λέγει ὁ φηγούμενος, ὥσαν ἰδῇ καὶ παύσουν,
Οἱ μαθητάδες νὰ γευτοῦν, καὶ μὲ φαγὶ χορτάσουν.
Ἀπέκει λὲ τοῦ δουλευτὴ, νὰ πάγῃ νὰ σημάνῃ,
Ἐμεῖς ὥσαν γροικήσωμεν, ὀρθοὶ χρεία μας κάμνει.
Νὰ εὑρεθοῦμεν παρευθὺς, ὡς εἶν τὸ τεταγμένον,
Εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν. τὸν πανευλογημένον.
Ἀπέκει ἂν δὲν εἶναι κρυὸ, ἔξω στὸ περιβόλι,
Εὐγένομεν καὶ παίζομεν, ἀναμεσόν μας ὅλοι.
Τὸν καιρὸν ποῦ ξοδιάζομεν, ἐμεῖς εἰ τὸ νὰ παίζῃ,
Γδύνουνται οἱ πάτριδες, στὸ δεύτερον τραπέζι.
Καὶ ὅποιος μας ἐδιάβασεν, ἔρχεται μὲ τοὺς παπάδες,

Ἀπέ-

Διὰ νὰ βρεθοῦμεν πάλ' ἐυθύς, ὅλοι συμμαζωμένοι.
Εἰς τόπον διὰ ν'ἀκούσωμεν, τὴν θεῖαν λειτουργίαν,
Δοξολογοῦντες τὸν Θεόν, καὶ Δέσποιναν Μαρίαν.
Καὶ σάν τελειώσῃ ἡ λειτουργιά, πάλιν σταῖς καμεράισμας,
Ὅλοι ξαναγυρίζομεν, κι' ἄφτομεν ταῖς φωτιαῖσμας.
Πιάνει χαρτίτου κάθε εἷς, ἀννίγει νὰ σπουδάξῃ,
Σβύνει ἀπέκι τὴν φωτιὰν, ἡ μέρα ὡς χαράξῃ.
Ἀπὸ μισ' ὥραν ὕστερα, πάλιν ξανασημαίνει,
Ἡ καμπανέλα παρευθύς, καὶ ὅλοι σηκωμένοι.
Βάννομεν τὰ παπούτζιαμας, σκιάδη, κ' ἐξοφορέμας,
Πέρνομ' ἀκόμι τὰ χαρτιὰ, νὰ πάμεν στὸ σκολειόμας.
Ἀλλὰ πριχοῦ νὰ ἔυγωμεν, ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα,
Στημόνομεν στὴν τράπεζαν, καὶ δειλινοῦμεν πρῶτα.
Ψωμάκι λίγο καὶ κρασὶ εἶναι τὸ δειλινόμας,
Πέρνομ' ὀλίγ' ἀναψυχὴν, ἕως τὸ γυρισμόμας.
Ὥσαν ἀποτελειώσομεν, τὸ δειλινὸ νὰ φάμεν,
Ἀπὸ τὸ φεγγιστήριον, ἐυγένομεν καὶ πάμεν.
Εἰς ἄλλο σπουδαστήριον, ὁποῦναι τὰ σκολειάμας,
Ὡς θέλομε μιλήσ' ἀλλοῦ, ἀυθέλ' ἡ Δεσποινάμας.
Γιὰ Δειλινὸ, καὶ στράταμας, περνᾷ ὡς μισὴ ὥρα,
Μακρὰ ὀλίγο ἤμεσθεν ὅπου ἀρχίζ' ἡ χώρα.
Καὶ ὡσάν φθάσωμεν ἐκεῖ, καθ' ἕνας στὸ σκολειότου,
Πάγει στὴν ἐπιστήμην του, κ' εἰς τὸν Διδασκαλόντου.
Δυόμησ' ὥραις στεκούμεσθεν, ὥστε νὰ τελειώσῃ,
Ὁ καιρὸς ποῦ μᾶς δίδουσι, καὶ τὸ σκολειὸ νὰ σώσῃ.
Πάλιν ξαναγυρίζομεν, στὸ σπίτι ὅλ' ὁμάδη,

Καὶ

Κεφάλ: πρῶτον.

Διαμοιράζεται ὅλη ἡ ἡμέρα.

Λοιπὸν πρὶν ν' ἀρχινήσωμεν, ἄλλο πρᾶγμα νὰ ποῦμεν,
Τὴν τάξιν τὴν καθημερινήν, πρῶτ' ἂς διηγηθοῦμεν.
Τυχένει νὰ ἰξεύρετε, πῶς ἐμεῖς καθ' ἡμέρι,
Ταῖς ὥραις διαμοιράζομεν, εἰς πέντε γ' ἔξη μέρη.
Εἰς προσευχὴν μὲ τὸν θεόν, εἰς σπουδὴν μὲ βιβλία,
Εἰς ὕπνον, καὶ εἰς τράπεζαν, καὶ εἰς ψυχαγωγίαν.
Ἀλλὰ οἱ χρόνοι ποῦ περνοῦν, διατ' ἔχουν δύο μέρη,
Τάξιν ἔχομεν διάφορον, χειμῶνα καλοκαίρι.
Ἀμ' ἐπειδὴ εὑρίσκομαι, εἰς τὸν χειμῶνα τώρα,
Γροικήσετε τὸ διακαλῶς, πῶς μᾶς περνᾷ καθ' ὥρα.
Σταῖς δώδεκ' ὥραις, καὶ μισή, σημένει ἕνα σημάδι,
Διὰ νὰ μᾶς ξυπνήσουσιν, εὐθὺς ὅλους ὁμάδι.
Κιὸ πρῶτος, ποῦ νὰ σηκωθῇ, σηκώνετ' ὁ παπάσμιας,
Ποῦ στέκει εἰς τὴν κάμερα, διάβιγλα πορτάσμας.
Τοῦτος πιάν' ἕνα κούρταλο, στὸ χέρι καὶ γυρίζει,
Τὴν κάμερα, καὶ νὰ ξυπνᾷ ἕνα, κ' ἄλλον ἀρχίζει.
Μισ' ὥραν ἔχομεν καιρόν, διὰ νὰ ἐνδυθοῦμεν,
Καὶ διὰ νὰ ξεστρώσωμεν, ἀπέκει ν' εὑρεθοῦμεν.
Ὅταν περάσῃ ἡ μισή, ὥρα γονατιζμένοι,
Διατὶ ἡ καμπανέλα μας, εὐθὺς ξανασημαίνει.
Καὶ τότε εἰς τοὺς τόπους μας, τοὺς διατεταγμένους,
Νὰ μᾶς εἰδοῦν εἶναι πρεπόν, ὅλους γονατισμένους.
Ὅταν περάσῃ, ἡ μισή, ὥρα πάλιν σημαίνει,

Γράφωνταις εἰς βραχυλογιάν, διὰ νὰ ταῖς διαβάζῃ,
Χωρὶς νὰ βαρεθῇ κανεὶς, πολὺ καιρὸν νὰ χάζῃ.
Κι᾽ ἀνίσως κι᾽ ἀποκότησα, πρᾶγμα νὰ πιχειρήσω,
Τοῦ νοῦ μου ἀνεβόλετον, τῆς δυνάμης περίσσο.
Οἱ φίλοι ἔχουν πταίσιμον, κ᾽ ὄχι ἐγὼ ἀτός μου,
Γιατὶ μ᾽ ἐπαρακίνησαν, νὰ γράψω στανικός μου.

Ἐγὼ σὰν ἔτζι ἐγρεγίκησα, εἶπα ἀναμεσά μου,
  Ηὗρα ὅτι ἐγύρευγα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν μου.
Διατὶ μὲ ὅμοιαν ἀφορμὴν, τὸν νοῦν μου θὲν ξυπνήσω,
  Καὶ τὴν ζωὴν ὁ ποῦ περνῶ, τὸν φίλον θὲν ξηγήσω.
Τὴν γλῶσσαν μου τὴν πατρικὴν, ἔτζι δὲν θὲ ξεχάσω,
  Οὔτε καιρὸν τῆς προκοπῆς, μὲ τοῦτο θέλει χάσω.
Καὶ θὲν δουλεύψω τὰ παιδία, ὁ ποῦ ἐπιθυμοῦσι,
  Εἰς ὅμοιο σπουδαστήριον, μὲ τὸν καιρὸν νὰ μποῦσι.
Διὰ νὰ ξεύρουν τὴν ζωὴν, ποῦ ἔχουν νὰ περάσουν,
  Ἂν τοὺς ἀρέσῃ νὰ σταθοῦν, καὶ ταῖς σπουδαῖς νὰ πιάσουν.
Ἀλλὰ πάλιν μ' ἐμπόδιζε, ὁ φόβος ν' ἀρχηνίσω,
  Ἐστέκουμουν ἀμφίβολος, ἂν εἶχα νὰ τὰ φήσω.
Διατὶ εἰς γλῶσσαν τὴν κοινὴν ποτὲ θὲν εἶχα πράξω,
  Στίχους, ἀμ' εἶν' οἱ πρῶτοι μου, ὁπ' ἄρχισα νὰ γράψω.
Καὶ οἱ φίλοι μ' ἐνάγκαζαν τοὺς στίχους, νὰ συμπλέξω,
  Ἂν καλὰ μὲ ἀδυναμιὰν, νὰ κάμ' ὅτι μπορέσω.
Ἀπ' ἕνα μέρος ἔπρεπε, διὰ νὰ ἀναπαυθοῦσι,
  Ἀμ' ἐγὼ πάλιν ἔλεγα, καὶ τί θέλουν εἰποῦσι.
Ἐκεῖνοι ποῦ εἰς γράμματα, εἶναι ἐξακουσμένοι,
  Εἰς μάθησιν, καὶ ἀρετὴν, πολλὰ πεπαιδευμένοι.
Ὅμως τὸν φόβον ἄφηκα, πέρνω παρηγορίαν,
  Ἐλπίζοντας νὰ στοχαστοῦν, χρόνους, καὶ ἡλικίαν.
Διὰ τοῦτο ἀποφάσισα, ταῖς τάξαις νὰ συνθέσω,
  Μὲ ταῖς ὁποίαις ζοῦμ' ἐδῶ, διὰ νὰ ἑρμηνεύσω.
Τὰ ἀρχοντόπουλα παιδία, ὁ ποῦ ἐπιθυμοῦσι,
  Νὰ ταξιδεύσουσι μακρὰν στὴν Ρώμην νὰ ἐλθοῦσι.

Στὰ ἑβδομῆντα τέσσαρα, εἰς τὸν Ὀκτώβριν μῆνα,
Ἡ πίκραις, καὶ οἱ λογισμοί, νὰ παύστοδὲν μ' ἀφίνα.
Στὸν ἐμαυτόν μ' ἐγύρισα, γυρεύω τὴν αἰτίαν,
Πόθεν ἡ λύπη ἔρχεται, καὶ ἡ κακὴ καρδία.
Κιόταν δὲν ἦτον δυνατὸν, τὰ πάθημου ν' ἀφήσω,
Ἀπὸ τοὺς φίλους μου βουλήν, ἐπῆγα νὰ ζητήσω.
Ἐκεῖνοι εἶπαν ἐπειδή, βουλὴν θὲς νὰ ζητήσῃς,
Τυχένει ν' εὐχαριστηθῇς, ὅτ' ἀπ' ἐμᾶς γροικήσεις.
Ἐγὼ τὸ ἔταξα εὐθύς, νὰ κάμ' ὅτι μοῦ ποῦσι,
Κι' ἐκεῖνοι φρόνιμα πολλὰ ἀρχίνησαν νὰ μιλοῦσι.
Ἐσ' εἶσαι δεκοκτὼ χρονῶν, ῥητορικὴν σπουδάζεις,
Κι' ἂν ἀπὸ τώρα ἤρχισες, τὸ οἴμε νὰ κράζῃς.
Τοὺς χρόνους ποῦ σοῦ λείπουσι, μὲ θλίψιν θὲν περάσῃς,
Μὲ κίνδυνον, καὶ τῆς ζωῆς, στὸ τέλος θέλεις φθάσῃς.
Πέντε χρόνοι τὴν σήμερον, σοῦ εἶναι περασμένοι,
Διὰ νὰ περάσῃς, μὲ χαρὰν τ' ὀλίγον ποῦ σοῦ μένει.
Ὅταν ἡ πίκρα ἔρχεται, κ' οἱ λογισμοὶ περίσσοι,
Τραγούδι στὰ στιχόγραφε, ὥστε ποῦ νὰ σ' ἀφήσῃ.
Στιχόγραψε πρῶτα κι' ἀρχῆς, ταῖς πίκραις ποῦ κρατῆτε,
Ἐστεῖς στὸ φροντιστήριον, ἀφ' ἕνας εὑρεθῆτε.
Διὰ νὰ μάθουν οἱ φίλοισας, κ' ὅλοι οἱ ἐδικοίσας,
Ποῦ ἐπεθύμησαν πολλά, νὰ μάθουν τὴν ζωήν σας.
Διατὶ οἱ φίλοι ἐγίνησαν, ὡς λέγ' ὁ Ἰσοκράτης.
Διὰ νὰ κοινωνᾷ ἡ καρδιά, τῶν φίλων τὰ δικάτης.

Ἐγὼ

ΕΙΣ ΤΟΝ
ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

Ουδένας γράφει τίποτε, χωρὶς κανένα τέλος,
  Καὶ πρὶν καλὰ τοῦ δράματος, ξετάξει κάθε μέλος.
Ἀλλ' ἀφ' ὅντις ἐλόγιασε, κ' ἐσυμβουλεύθη μ' ἄλλους,
  Κ' εἰς χρόνους, κ' εἰς τὰ γράμματα, σοφοὺς πλιά, καὶ μεγάλους,
Χωρὶς νὰ κάμῃ τίποτε, ἐναντίον στὴν τάξιν,
  Μὲ κάθε δίκαιον μπορεῖ, κάθε πρᾶγμα νὰ πράξῃ.
Διὰ τοῦτο παρακαλῶ, ὅλους, ὁ ποῦ διαβάσουν,
  Τὸ βραχὺ τοῦτόμου χαρτί, πρῶτα νὰ τὸ ξετάξουν.
Τὸ τέλος ὁ ποῦ ἔλαβα, ὅμοιους στίχους νὰ πλέξω,
  Καὶ ποιὰ ἐστάθ' ἡ ἀφορμή, ποῦ κάμνει νὰ τοὺς γράψω.

Στὰ

σῶ ὅμως πλέον τῆς εὐγενείας σας ὁποῦ διὰ ὀλίγον και-
ρὸν εὐγαίνοντάς με ἀπὸ τὴν ἰδίαν πατρίδα, καὶ ἀπὸ
τοὺς ἰδίους μου Γονεῖς, μοῦ ἄνοιξε εἰς κάθε ἀρετὴν τὴν
ὁδόν, καὶ ἐξετελείωσε ὅτι ἔλαβα καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ
ἀπὸ τὴν πατρίδα ὡς εἰς πρῶτον καὶ ἀτελῆ τύπον.
Κάθε ἄγαλμα ἂν εἶχε γνῶσιν βέβαια περισσότερον
χρέος ἤθελε ἔχει εἰς τὸν τεχνίτην ὁποῦ τοῦ ἔδωκε τὴν
μορφὴν καὶ τὸ κάλλος, παρὰ εἰς τὴν φύσιν ὁποῦ τὸ
ἐγέννησε μάρμαρο καὶ ἀνωφελὲς βάρος τῆς γῆς. Ὁμι-
λῶντας ἔτζι δὲν εἶναι ὁ σκοπός μου νὰ σημειώσω εἰς ἐμὲ
ἀρετὴν καμίαν ἀξιοθαύμαστον, ἐπειδὴ ἐδικόν μου ἄλλο
δὲν εἶναι παρὰ τὰ φύλλα, καὶ μόνον τῆς εὐγενείας σας
λέγονται οἱ καρποὶ ὁποῦ προβαίνουσι εἰς τὸ φῶς. Ἂς δε-
χθοῦσι εἰς τόσον μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον τὸ μικρὸν τοῦτο ση-
μάδιον τῆς μικρᾶς μου δουλείας, καὶ τὴν ἐνθύμησιν ὁποῦ
ἔχω πρὸς τὰ ἄπειρα χρέη ὁποῦ ὁμολογῶ τῆς εὐγε-
νείας σας, καὶ κάνοντας τέλος ὑπογράφομαι αἰωνίως.
Ῥώμηθεν ιέ. Δικεμβρ. αχοέ.

Τῆς εὐγενεστάτης σας ψυχῆς

Δοῦλος ἀμετάπτωτος.

Ἐμμανουὴλ Σκιλίτζιος.

ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΟΙ ΗΡΩΕΣ,

Η ΒΑΘΕΙΑ καὶ μεγάλη ἐνθύμησις, ὁ ποῦ ἔχω τῆς εὐεργεσίας, ὁ ποῦ ἔλαβα ἀπὸ τὴν μεγαλοψυχόν σας ψυχὴν ὦ ἐκλαμπρότατοι Ἄρχοντες, πάντα, καὶ ἕως τοῦ νῦν μὲ ἐπαρακίνησε νὰ τὴν φανερώσω εἰς τὸ πρόσωπον τῆς οἰκουμένης, ὄχι διατὶ τάχα ἡ εὐγένειά σας ζητᾷ ἀνταμοιβὴν εἰς ταῖς εὐεργεσίαις, ἀμὴ διατὶ ἰξεύρω, πῶς δὲν εἶναι ἄνθρωπος, ἀμὴ ἀπάνθρωπος, ὅποιος ἀπὸ τὴν εὐεργεσίαν ξεχωρίζει τὴν πρέπουσαν εὐχαρίστησιν. Λοιπὸν ἐλόγιασα νὰ πληρώσω τοῦ ταμου τὸ χρέος, μὲ τὸ νὰ δώσω εἰς τὸ φῶς τὴν ἰδίαν εὐεργεσίαν ὁ ποῦ ἔλαβα, καὶ μὲ τὸ νὰ χαρίσω τῆς εὐγενείας σας (ἐξηγῶντας μὲ στίχους τοὺς νόμους καὶ καλαῖς τάξαις τοῦ Ἑλληνομουσείου τούτου,) τὸν πρῶτον καρπὸν τῆς ὀλίγης μου μαθήσεως, ὡσὰν ὁ ποῦ ἐστάθη ἡ ἐκλαμπρότης σας ἡ πρώτη αἰτία κάθε μου προκοπῆς. Ἔχω καὶ ἄλλο χρέος πρὸς τὴν μεγάλην σας καλοκἀγαθίαν, διατὶ ἂν ἡ πατρίδα μὲ ἔλαβε εἰς ταῖς ἰδίαις της ἀγκάλαις, καὶ μὲ ἔθρεψε ἕως εἰς ἀρκετὴν ἡλικίαν, χρεω-

στῶ

ςῶ ὅμως πλέον τῆς εὐγενείας σας ὁ ποῦ διὰ ὀλίγον και-
ρὸν εὐγάνοντάσμε ἀπὸ τὴν ἰδίαν πατρίδα, καὶ ἀπὸ
τοὺς ἰδίους μου Γονεῖς, μοῦ ἄνοιξε εἰς κάθε ἀρετὴν τὴν
ὁδὸν, καὶ ἐξετέλειωσε ὅτι ἔλαβα καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ
ἀπὸ τὴν πατρίδα ὡς εἰς πρῶτον καὶ ἀτελῆ τύπον.
Κάθε ἄγαλμα ἂν εἶχε γνῶσιν βέβαια περισσότερον
χρέος ἤθελε ἔχει εἰς τὸν τεχνίτην ὁ ποῦ τοῦ ἔδωκε τὴν
μορφὴν καὶ τὸ κάλλος, παρὰ εἰς τὴν φύσιν ὁ ποῦ τὸ
ἐγέννησε μάρμαρο καὶ ἀνωφελὲς βάρος τῆς γῆς. Ὁμι-
λῶντας ἔτζι δὲν εἶναι ὁ σκοπός μου νὰ σημειώσω εἰς ἐμὲ
ἀρετὴν καμίαν ἀξιοθαύμαστον, ἐπειδὴ ἐδικόν μου ἄλλο
δὲν εἶναι παρὰ τὰ φύλλα, καὶ μόνον τῆς εὐγενείας σας
λέγονται οἱ καρποὶ ὁ ποῦ προσβένουσι εἰς τὸ φῶς. Ἂς δε-
χτοῦσι εἰς τόσον μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον τὸ μικρὸν τοῦτο ση-
μεῖον τῆς μικρᾶς μου δουλείας, καὶ τὴν ἐνθύμησιν ὁ ποῦ
ἔχω πρὸς τὰ ἄπειρα χρέη ὁ ποῦ ὁμολογῶ τῆς εὐγε-
νείας σας, καὶ κάνοντας τέλος ὑπογράφομαι αἰωνίως.
Ῥώμηθεν ιέ. Δικεμβρ. αχ'οέ.

Τῆς εὐγενεστάτης σας ψυχῆς

Δοῦλος ἀμετάπτωτος.

Ἐμμανουὴλ Σκιλίτζιος.

Digitized by Google

ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΟΙ ΗΡΩΕΣ.

Η ΒΑΘΕΙΑ καὶ μεγάλη ἐνθύμησις, ὁ ποῦ ἔχω τῆς εὐεργεσίας, ὁ ποῦ ἔλαβα ἀπὸ τὴν μεγαλοψυχόντας ψυχὴν ὦ ἐκλαμπρότατοι Ἄρχοντες, πάντα, καὶ ἕως τοῦ νῦν μὲ ἐπαρακίνησε νὰ τὴν φανερώσω εἰς τὸ πρόσωπον τῆς οἰκουμένης, ὄχι διατὶ τάχα ἡ εὐγένειά σας ζητᾷ ἀνταμοιβὴν εἰς ταῖς εὐεργεσίαις, ἀμὴ διατὶ ἰξεύρω, πῶς δὲν εἶναι ἄνθρωπος, ἀμὴ ἀπάνθρωπος, ὁποῖος ἀπὸ τὴν εὐεργεσίαν ξεχωρίζει τὴν πρέπουσαν εὐχαρίστησιν. Λοιπὸν ἐλόγιασα νὰ πληρώσω τοῦ τόμου τὸ χρέος, μὲ τὸ νὰ δώσω εἰς τὸ φῶς τὴν ἰδίαν εὐεργεσίαν ὁ ποῦ ἔλαβα, καὶ μὲ τὸ νὰ χαρίσω τῆς εὐγενείας σας (ἐξηγῶντας μὲ στίχους τοὺς νόμους καὶ καλαῖς τάξαις τοῦ Ἑλληνομουσείου τούτου,) τὸν πρῶτον καρπὸν τῆς ὀλίγης μου μαθήσεως, ὡσὰν ὁ ποῦ ἐστάθη ἡ ἐκλαμπρότης σας ἡ πρώτη αἰτία καθεμου προκοπῆς. Ἔχω καὶ ἄλλο χρέος πρὸς τὴν μεγάλην σας καλοκἀγαθίαν, διατὶ ἂν ἡ πατρίδα μὲ ἔλαβε εἰς ταῖς ἰδίαις της ἀγκάλαις, καὶ μὲ ἔθρεψε ἕως εἰς ἀρκετὴν ἡλικίαν, χρεω-

στῶ

Digitized by Google

à tutti, quali ſiano nel animo mio le Signorie VV. Illuſtriſſime, con offerirli la prima, come ſpero, delle mie fatiche litterarie, frutto più della loro benefica corteſia, che della mia abilità. Hò di già col andar degl'anni, e col creſcer del ſenno appreſo qual obligo io tenga alla mia Patria, che mi racolſe nel ſeno, à miei, che m'alimentorono, ma più d'ogn'altro alle Signorie VV. Illuſtriſſime, che con togliermi à tempo, e dalla Patria, e da miei, m'hanno aperta la ſtrada alla virtù, & hanno perfettionato tutto ciò, che da miei Genitori, e dalla Patria riceuei come in abozzo. Ogni Statua ſe poteſſe hauer ſenno, aſſai più douerebbe reſtar obligata all'Artefice, che la perfettionò, rendendola è pretioſa, ed ammirabile, che alla natura, che la produſſe, facendola vn ſaſſo rozzo, e di niun preggio. Non pretendo in dir ciò, hauer qualche coſa di ammirabile; poiche di mio altro non è, che tronco, e frondi; di loro ſono i frutti, che mando alla luce. Accettino per tanto con queſta mia offerta i sforzi della mia ſeruitù, che li profeſſo, e de mei obligi, che verſo le Signorie VV. Illuſtriſſime tengo, reſtando per fine qual fui

Delle Signorie VV. Illuſtriſſime.

Humiliſſimo, & Obligatiſſimo Seruitore

Emanuele Schilici.

Digitized by Google

Illuſtriſsimi Signori, e Padroni Colendiſsimi.

RICORDEVOLE della beneficenza delle Signorie VV. Illuſtriſſime eſperimentata da me ſuperiore di gran lunga alla mia perſona, ſono ſtato fin hora da tal motiuo ſtimolato à non permettere in me per mia ſconoſcenza, ingratitudine alcuna del benefitio riceuuto. Non già perche ſtimi eſiggerſi da loro vna tal corriſpondenza; mà perche sò eſſere vn gran moſtro lo ſcompagnamento della gratitudine dal beneficio. Con tal'animo adunque hò penſato, che non meglio corriſponderei in parte alla magnanima loro beneficenza, che con dar alla luce il beneficio ſteſſo da me prima d'ogni altro riceuuto, cioè à dire con ſpiegare in verſo Greco le profitteuoli vſanze, con cui in queſto Collegio, doue mercè alla loro corteſe beneficenza mi ritrouo; s'alleua la Giouentù Greca: dedicando il tutto come frutto d'vn beneficio sì ſingolare à quei, che ne furono i donatori. Oltre à queſti motiui, molti altri titoli mi hanno obligato à paleſare

à tut-

Imprimatur ſi videbitur Reuerendiſs. P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

I. de Ang. Arch. Vrb. Viceſg.

Imprimatur.

Fr. Raymundus Capiſuccus Ord. Præd. Sac. Pal. Apoſt. Mag.

Digitized by Google

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

ἤγουν,

Τάξις μὲ τὴν ὁποίαν κυβερνοῦνται οἱ ἐκεῖ μαθηπάδες.

Ἐγράφη παρὰ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΚΙΛΙΤΖΙΟΥ ΤΟΥ ΧΙΟΥ,

Καὶ ἀφιερώθη,

Τοῖς εὐγενεστάτοις, καὶ ἐκλαμπροτάτοις ἄρχουσι, καὶ

ΔΕΠΟΥΤΑΤΟΙΣ

ΤΗΣ ΑΥΤΗΣ ΝΗΣΟΥ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ΕΝ ΡΩΜΗ,
Ἐν Τυπογραφίᾳ Μιχαὴλ Ἕρκολε.

Digitized by Google

Digitized by Google

204. 9. D 11

COLLEGIVM GRAECVM ROMAE,

LEGES VIDELICET

Quibus reguntur eiuſdem Collegij ALVMNI;

EMMANVEL SCHILICIVS CHIVS,

ILLVSTRISSIMIS

DEPVTATIS

Eiuſdem Inſulæ Chij, D. D. D.

ROMA

ROMAE,
Ex Typographia Michaëlis Herculis.
M DC LXXV.

Digitized by Google

Digitized by Google

204 9 D 11

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

NAZ. CENTR.
R. BIBLIOTECA VITT. EMAN. II
204
9 D
11
ROMA

Digitized by Google

VITT EMAN.